

MSSF : Gdzie jesteśmy? Zmiany planowane na rok 2012 i kolejne lata

Philippe DANJOU
Członek Rady

Warszawa, 6 grudnia 2012

Poglądy wyrażone w niniejszej prezentacji odzwierciedlają stanowisko jej autora.
Mogą nie być zgodne ze stanowiskiem RMSR lub IFRS Foundation.

Niedawno wprowadzone MSSF wchodzą w życie

2

MSSF		Data wejścia w życie
MSR 1	<i>Zrewidowane wymagania w zakresie prezentacji innych całkowitych dochodów</i>	1 lipca 2012
MSSF 10	<i><u>Skonsolidowane sprawozdania finansowe</u></i>	1 stycznia 2013*
MSSF 11	<i><u>Wspólne ustalenia umowne</u></i>	1 stycznia 2013*
MSSF 12	<i><u>Ujawnienia na temat zaangażowania w inne jednostki</u></i>	1 stycznia 2013*
MSSF 13	<i><u>Wycena wartości godziwej</u></i>	1 stycznia 2013
KIMSF 20	<i>Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych</i>	1 stycznia 2013
MSR 19	<i><u>Świadczenia pracownicze</u></i>	1 stycznia 2013
MSR 32	<i>Sprecyzowane zasady kompensowania</i>	1 stycznia 2014
MSSF 7	<i>Nowe ujawnienia w dziedzinie kompensowania</i>	1 stycznia 2013
MSSF 9	<i>Instrumenty finansowe – klasyfikacja i wycena (faza 1)</i>	1 stycznia 2015**
Nowelizacja MSSF 1	<i>Pożyczki rządowe (dla jednostek stosujących MSSF po raz pierwszy)</i>	1 stycznia 2013

* Decyzja zatwierdzająca UE → 01/01/2014; dopuszczona możliwość wcześniejszego przyjęcia

** Data wejścia w życie nowego MSSF 9 może być opóźniona

Informacje o statusie projektu z marca 2012 i plan przyszłych prac

Projekt „Instrumenty Finansowe”

- Instrumenty finansowe: utrata wartości, rachunkowość zabezpieczeń, klasyfikacja i wycena

Projekty konwergencji na podstawie porozumienia o współpracy

- Leasing, ujmowanie przychodów

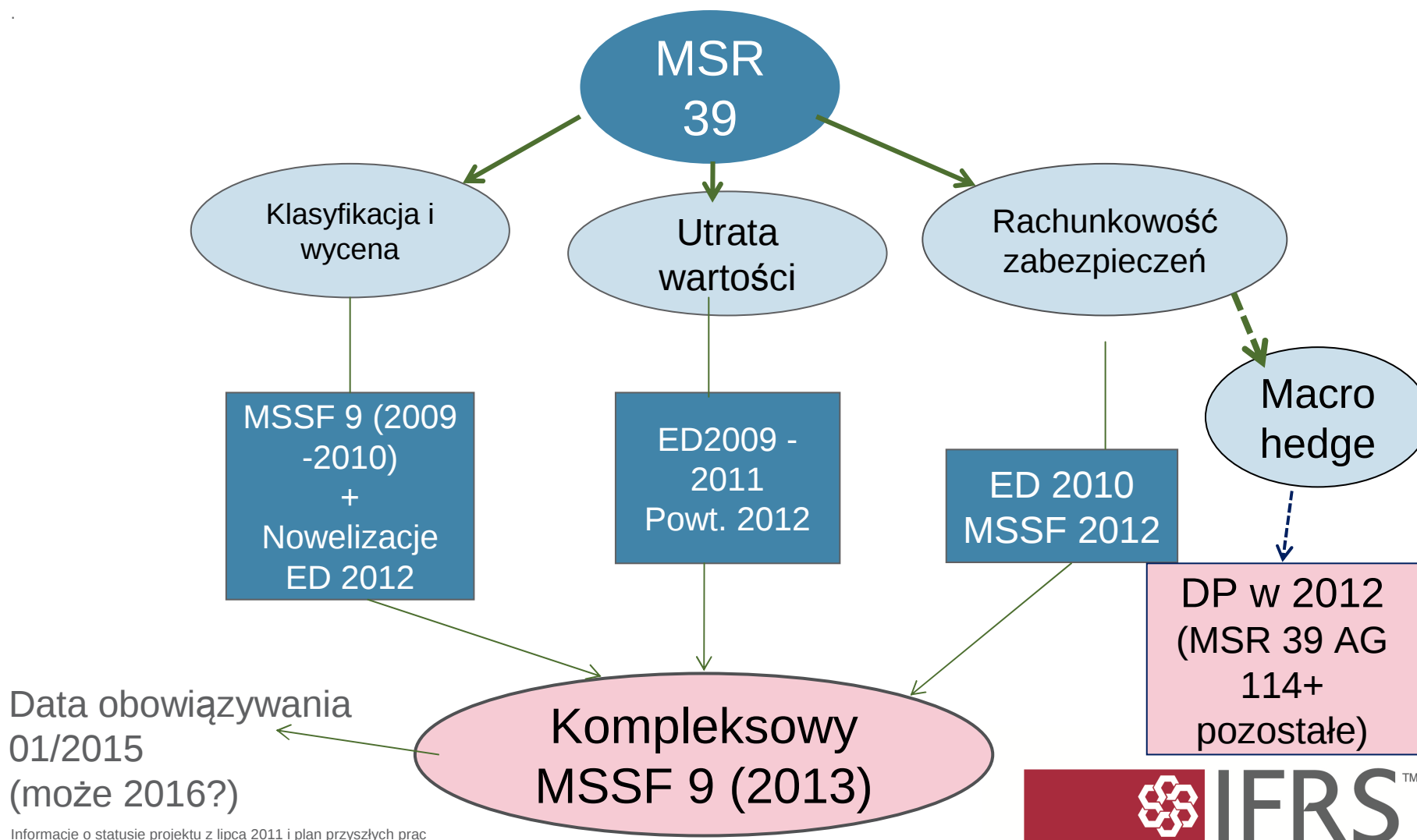
Inne

- Umowy ubezpieczenia
- Jednostki inwestycyjne
- Aktualizacja MSSF dla ŚMP

Instrumenty finansowe

Ogólna strategia zastąpienia MSR 39

5

Instrumenty finansowe: klasyfikacja i wycena

6

- Ustawowa data wejścia w życie MSSF 9 to obecnie 1 stycznia 2015
- RMSR rozważa wprowadzenie do MSSF 9 modyfikacji w ograniczonym zakresie, w celu:
 - odniesienia się do problemów z zastosowaniem
 - odniesienia się do kwestii związanych z interakcją z ubezpieczeniami
 - zbadania możliwości dalszego zbliżenia z RFSR
- Podstawowe różnice pomiędzy modelami RMSR i RFSR to:
 - RFSR przewiduje wycenę wartości godziwej przez inne całkowite dochody (WGPICD) w odniesieniu do większości instrumentów dłużnych
 - RFSR zachowuje zasadę oddzielania aktywów finansowych
 - RFSR nie dopuszcza reklasyfikacji

Przywódcy G20 nalegają na konwergencję w odniesieniu do instrumentów finansowych...

- Poprawiona definicja zasady „tylko kapitał i odsetki” leżącej u podstaw klasyfikacji kosztów amortyzowanych
- Propozycja wprowadzenia trzeciej kategorii: „wartość godziwa poprzez inne całkowite dochody (WGPICD)” dla dłużnych papierów wartościowych „przechowywanych w celu uzyskania umownych przepływów pieniężnych lub w celu sprzedaży”
 - Unikanie sprzeczności z projektem IFRS 4 (możliwe zastosowanie ICD dla potrzeb przeszacowania niektórych zobowiązań ubezpieczeniowych)
 - Ujmowanie zysków i strat przy wyksięgowaniu
 - Utrata wartości jak w przypadku kosztów amortyzowanych
- Bez wydzielania wbudowanych instrumentów pochodnych

RMSR- klasyfikacja i wycena

8

Obecnie rozważane jest podejście dwuetapowe:

- Etap #1 Zastosowanie testu **charakterystyki przepływów finansowych** (“spłata wyłącznie kapitału i odsetek”) do instrumentów dłużnych – bez wydzielania wbudowanych instrumentów pochodnych – jeśli wynik negatywny, instrumenty wyceniane do wartości godziwej w rachunku zysków i strat; w przeciwnym razie
- Etap #2 Klasyfikacja instrumentu według **modelu biznesowego**:

Koszty amortyzowane	Utrzymywanie w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy,	Kredyty (typu “vanilla”) Niektóre dłużne papiery wartościowe
Wartość godziwa – ICD	Rezerwa płynnościowa/działalność inwestycyjna (uzyskanie przepływów finansowych lub sprzedaż)	Dłużne papiery wartościowe Kapitałowe papiery wartościowe (opcja innych całkowitych dochodów w MSSF 9 - 2009)
Wartość godziwa – rachunek zysków i strat (kategoria domyślna) (możliwość wyceny do wartości godziwej przy pierwszym ujęciu – wyłącznie w celu uniknięcia rozbieżności)	Utrzymywanie w celu obrotu	Papiery wartościowe i kredyty inne niż „vanilla” Instrumenty utrzymywane w celu obrotu Kapitałowe papiery wartościowe Instrumenty pochodne

RMSR- klasyfikacja i wycena

9

- Zmiana klasyfikacji
 - Tylko w razie zmiany modelu biznesowego (to rzadkość)
 - Prospektywnie od daty zmiany klasyfikacji
 - Wartość godziwa ustalana na dzień zmiany klasyfikacji
 - Jeśli zostanie ustalona wartość godziwa, staje się ona nową kwotą ujmowaną i określa nowe efektywne oprocentowanie
- Projekt do dyskusji (ED) będzie zawierać propozycję zastosowania „własnego uznania” przed zastosowaniem pozostałej części MSSF 9, kiedy standard ten zostanie sfinalizowany
- Następne kroki
 - Upoważnieni przedstawiciele RMSR zaczną prace nad sformułowaniem nowego projektu do dyskusji (ED). Głosowanie nad nowym projektem dokumentu ED dotyczącego klasyfikacji i wyceny (“C&M” ED) i jego publikacja spodziewana jest w listopadzie 2012

Instrumenty finansowe: Utrata wartości aktywów finansowych

10

RMSR i RFSR zgodziły się zastąpić model strat poniesionych modelem przewidywanych strat

–Ale nie zgadzają się co do szczegółów

Listopad 2009 – RMSR publikuje swoje propozycje

Maj 2010 – RFSR publikuje propozycje alternatywne

Styczeń 2011 – publikacja wspólnego dokumentu uzupełniającego

Obecnie – Rady dyskutują nad modelem obejmującym trzy kategorie (koszyk) model

2 połowa 2012 – oczekiwana publikacja nowego projektu do dyskusji (ED); ale wydaje się, że w lipcu RFSR przestała się zgadzać ze wspólnie omawianym modelem... obecnie wydają się preferować model, w którym pełna wartość straty ujmowana jest w roku jej ujawnienia.

Cele modelu przewidywanych strat

11

- Zwiększenie użyteczności sprawozdań finansowych poprzez poprawę przejrzystości rezerw na pokrycie strat kredytowych i jakości kredytowej aktywów finansowych
 - Poprawa księgowania rezerw na straty kredytowe przez uwzględnienie przewidywanych strat, dzięki czemu straty ujmowane są w czasie bliższym rzeczywistego (tak, by odzwierciedlić realia ekonomiczne kredytowania)
- ➔ przewidywane straty byłyby ujmowane na wcześniejszym etapie istnienia aktywa, a wszelkie zmiany wartości przewidywanych strat byłyby ujmowane natychmiast; jednak w przypadku nowych kredytów nie byłoby (według RMSR) pełnego (obejmującego cały okres istnienia aktywa) ujęcia straty w roku jej ujawnienia.

Ogólny model pogorszenia jakości *

12

Pogorszenie jakości kredytowej od pierwszego ujęcia (symetryczne)

*Model dla aktywów bez utraty wartości w momencie pierwszego ujęcia
Początek w etapie 2, z efektywnym oprocentowaniem skorygowanym zgodnie z kredytem

Instrumenty finansowe: Rachunkowość zabezpieczeń

13

Model ogólny

- Projekt do dyskusji (ED) w roku 2010
- Szeroki program konsultacji; przyjęcie ogólnie dobre, jednak model został uznany za niezbyt odpowiedni dla potrzeb zarządzania ryzykiem przez instytucje finansowe
- 7 września RMSR opublikowała „projekt przejrzany”
- Docelowy tekst MSSF pod koniec roku 2012

Rachunkowość „macro hedge”

- Strategie zarządzania ryzykiem dla otwartych portfeli ALM nie objętych projektem ED z 2010 r.
- Docelowy projekt do dyskusji za kilka miesięcy

Ujmowanie przychodów

Ujmowanie przychodów

15

Dlaczego?

- Celem projektu jest wypracowanie wspólnego standardu ujmowania przychodów dla MSSF i US GAAP
- Znowelizowany projekt do dyskusji (ED) został ogłoszony w listopadzie 2011 r.
 - czas przewidziany na zgłaszanie uwag upłynął 13 marca 2012 r.
 - ogłoszeniu znowelizowanego projektu do dyskusji towarzyszył szeroko zakrojony program konsultacji
- Cele ponownego przekazania projektu do konsultacji
 - uzyskanie potwierdzenia, że proponowane rozwiązania są jasne kompletne i mogą być zastosowane w praktyce
 - zaproszenie do zgłaszania uwag odnośnie znaczących zmian w porównaniu z propozycjami z 2010 r. (6 pytań)

Przychody – proponowany model

17

- **Podstawowa zasada:** Ujmowanie przychodów w taki sposób by odzwierciedlić przekazanie dóbr lub usług klientom, w kwocie odpowiadającej kwocie wynagrodzenia jakiego jednostka spodziewa się w zamian za dostarczone dobra lub usługi

Etap 1	Identyfikacja umowy/umów z klientem
Etap 2	Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do świadczenia w ramach umowy
Etap 3	Określenie ceny transakcyjnej
Etap 4	Alokowanie ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do świadczenia
Etap 5	Rozpoznanie przychodu w momencie lub momentach realizacji przez jednostkę zobowiązania do świadczenia

Cel projektu i zawarte w nim propozycje zasadniczo zyskały poparcie, ale...

- Zgłaszano potrzebę wyjaśnienia i doprecyzowania propozycji
 - Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do świadczenia
 - Określenie przychodów w czasie
- Trudności z praktycznym zastosowaniem propozycji
 - Wartość pieniądza w czasie
 - Przejście retrospektywne
- Brak zgody
 - Wymagania odnośnie ujawnień
 - Zobowiązania rodzące obciążenia
 - Zastosowanie w branży telekomunikacyjnej

Przychody – kwestie do rozważenia podczas spotkań Rady w okresie od września do listopada 2012 r.

19

- Identyfikacja poszczególnych zobowiązań do świadczenia – pojęcie „odrębnych” zobowiązań
- Wartość pieniądza w czasie / znaczący komponent finansowania
- Ograniczenia w zakresie rozpoznawania dochodu w razie niepewności
- Licencje
- Możliwość uzyskania przepływów pieniężnych, zastosowanie modelu utraty wartości do należności z tytułu obrotu
- Ujawnienia w notach i sprawozdawczość międzyokresowa / analiza kosztów i korzyści
- Okres przejściowy, data obowiązywania i możliwość wcześniejszego przyjęcia

Zobowiązania rodzące obciążenia

20

- Standard dotyczący przychodów nie będzie obejmować testowania pod kątem obciążeń
- Zamiast tego, jednostka będzie stosować testy obciążeń przewidziane w istniejących już MSSF lub US GAAP

MSSF

Wymagania MSR 37 dotyczące umów rodzących obciążenia będą się stosować do wszystkich umów z klientami

**US
GAAP**

Zostaną zachowane obecne wytyczne dotyczące ujmowania strat, w tym wytyczne Subtopic 605-35 dotyczącego strat wynikających z umów budowlanych i produkcyjnych

Status projektu

21

2010

2011

2012

2013

Czerwiec 2010

**Projekt do
dyskusji (ED)**

*Przychody z tytułu
umów z klientami*

974 pism z uwagami

Listopad 2011

**Znowelizowany
projekt do dyskusji**

Ponowne przekazanie
do konsultacji
dokumentu *Przychody
z tytułu umów z
klientami*

358 pism z uwagami

Marzec 2012

Ostateczny termin
zgłaszania uwag

▼
Kwiecień 2012

Okrągły Stół

▼
Od maja 2012

Ponowne
rozważenie
projektu

1 połowa 2013

**Ostateczna forma
standardu (ASU / MSSF)**

Propozycje
retrospektywnego
przejścia

Data obowiązywania do
ustalenia (jednak nie
wcześniej niż 1 stycznia
2016 r.)

Umowy leasingowe

- Projekt do dyskusji (ED) ogłoszony w 2009 r. –znaczące zmiany wprowadzone w oparciu o otrzymane uwagi; dalsze postępy w kwestii rachunkowości leasingodawcy
 - W lipcu 2011 r. Rady zdecydowały o ponownym przekazaniu projektu do konsultacji
- RFSR i RMSR opracowały wspólny model
 - Z modelu mogą korzystać zarówno leasingodawcy jak i leasingobiorcy
- Przeprowadzono spotkania konsultacyjne w celu zapoznania się z opiniami odnośnie rachunkowości leasingobiorcy w rachunku wyników

Leasingobiorca

Model rachunkowości oparty na prawie do użytkowania: Leasingobiorca nabył prawo użytkowania aktywa i zobowiązany jest do płatności za to prawo w postaci opłat leasingowych

- Rozpoznanie prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania do wnoszenia opłat leasingowych (według wartości bieżącej)
- Amortyzacja aktywa, którego dotyczy prawo do użytkowania aktywa i ujmowanie wydatków z tytułu odsetek od zobowiązania
 - Pytanie: jak amortyzować aktywo, którego dotyczy prawo użytkowania?

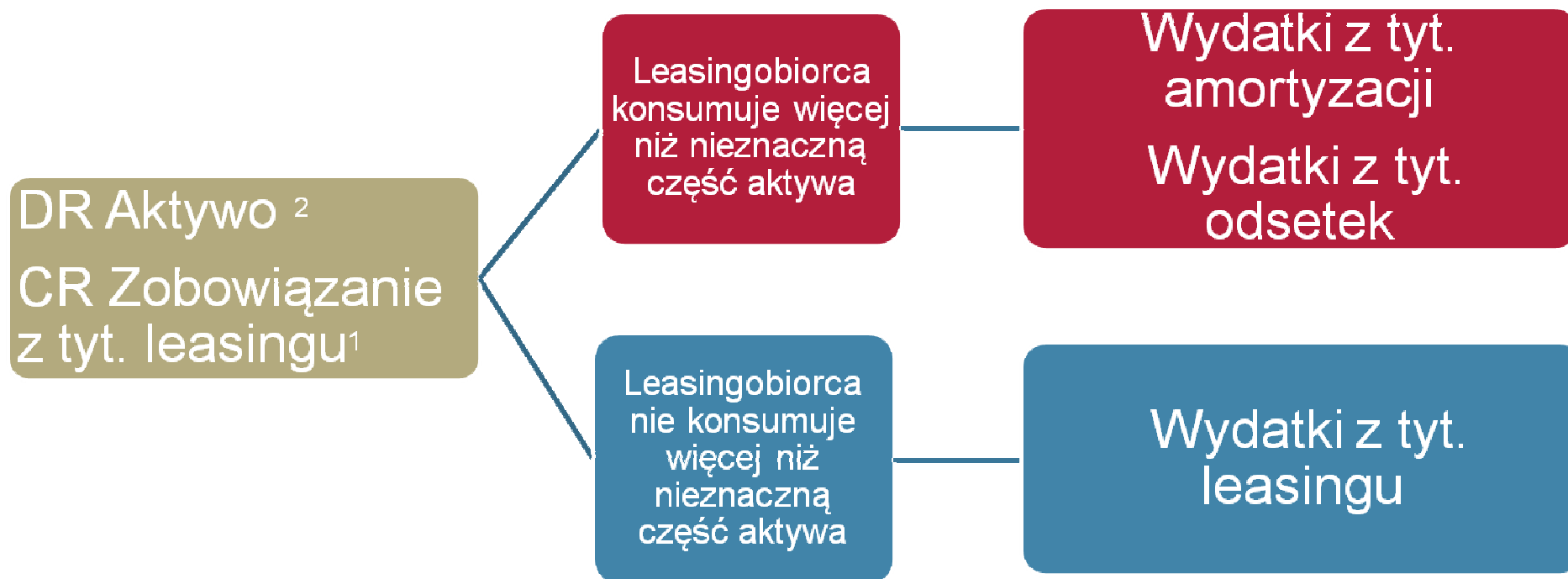
Ponowne rozważania – model leasingobiorcy

25

Bilans*

Ekonomika leasingu

Rachunek wyników

* Dla umów dłuższych niż 12 miesięcy (jeśli krótsze, stosuje się dotychczasowy model rachunkowości leasingu operacyjnego)

¹ Wycenione według wartości bieżącej opłat leasingowych

² Początkowo wyceniane w takiej samej kwocie jak zobowiązanie, plus początkowe koszty bezpośrednie

Uzasadnienie (leasingobiorca)

26

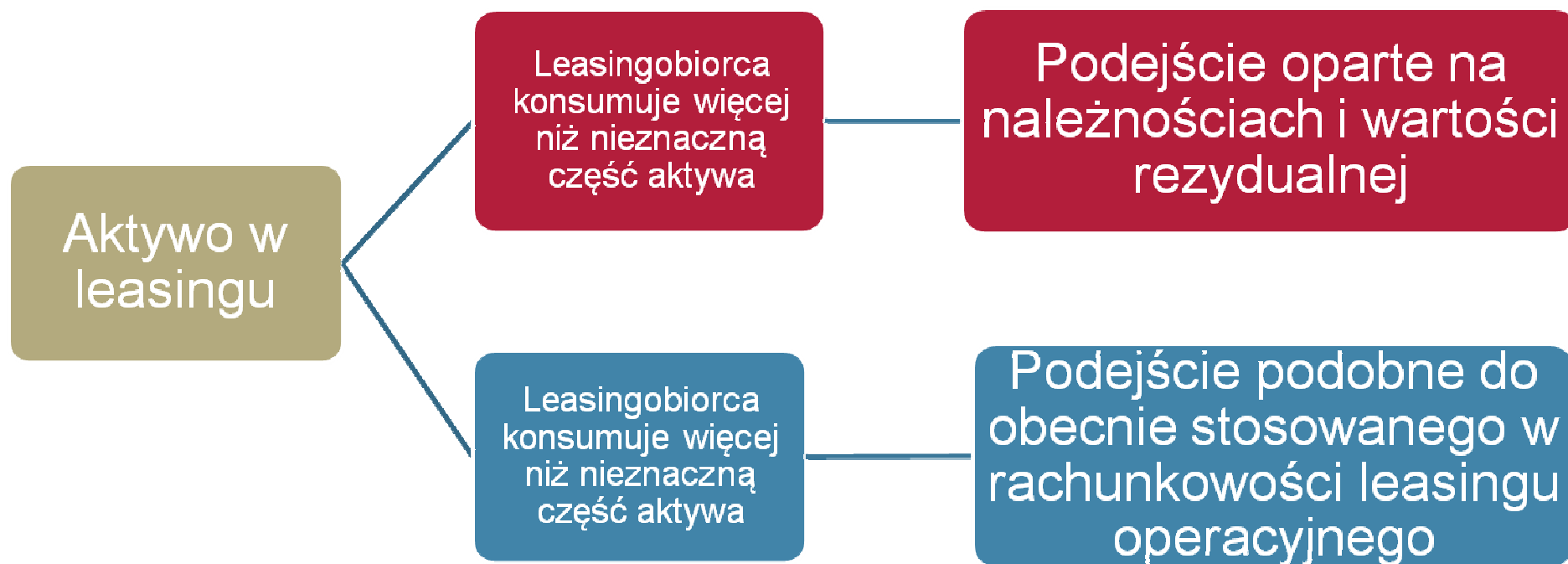

- Prawo użytkowania aktywa
- Zobowiązanie do płatności za to prawo
- Nie wszystkie umowy są takie same
 - 10-letni leasing samolotu => opłata za zakup „zużytego kawałka samolotu” plus finansowanie
 - 3-letni najem nieruchomości => płatność tylko za użytkowanie aktywa leasingodawcy
- Rozpoznanie amortyzacji użytkowanego aktywa (i odsetek od zobowiązania leasingowego) jeśli leasingobiorca konsumuje więcej niż nieznaczną część aktywa
- Liniowe ujęcie wydatków z tytułu leasingu, jeśli leasingobiorca płaci tylko za użytkowanie aktywa leasingodawcy

Ponowne rozważania – model leasingodawcy

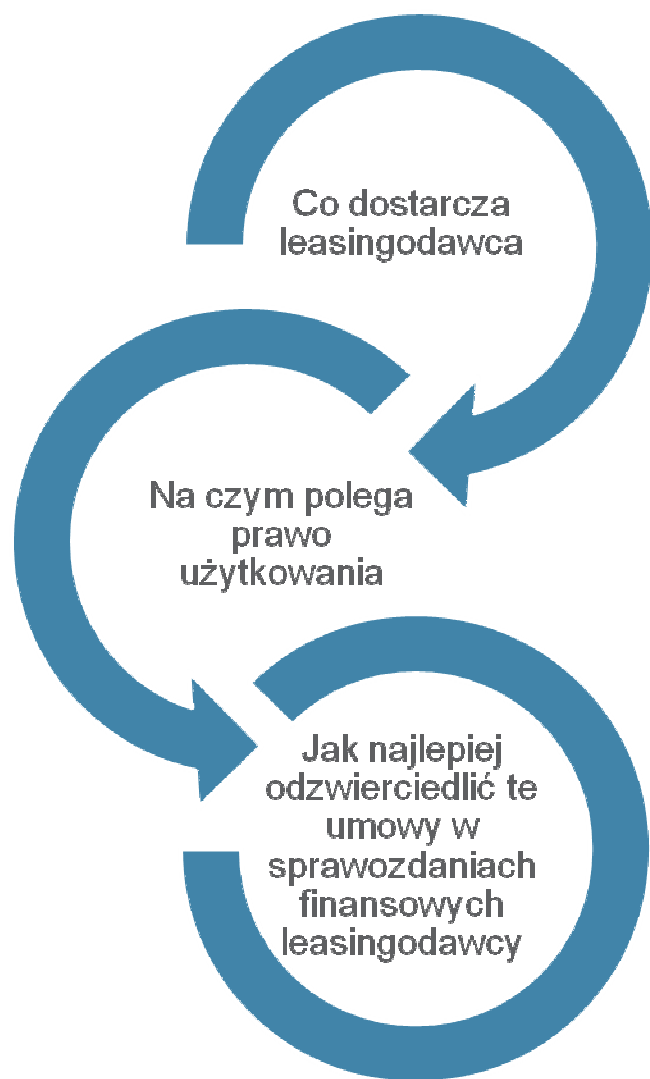
27

Ekonomia leasingu → model rachunkowości

Uzasadnienie (leasingodawca)

28

- Leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo użytkowania aktywa
- Nie wszystkie umowy są takie same
 - 10-letni leasing samolotu => leasingodawca obciąża leasingobiorcę kosztami spodziewanego zużycia samolotu plus koszty finansowania
 - 3-letni najem nieruchomości => leasingodawca obciąża leasingobiorcę tylko za użytkowanie nieruchomości
- Ujęcie należności z tytułu leasingu i zachowanej wartości rezydualnej aktywa jeśli leasingobiorca konsumuje więcej niż nieznaczną część przedmiotowego aktywa
- Bez zmian w zakresie rachunkowości i ujęcie liniowego przychodu z leasingu jeśli leasingodawca obciąża leasingobiorcę tylko za użytkowanie danego aktywa

Podejście oparte na należności i wartości rezydualnej

29

Bilans		Rachunek wyników	
Prawo do pobierania opłat leasingowych ¹	X	Zysk z tytułu przeniesienia prawa użytkowania (brutto lub netto, w zależności od modelu biznesowego)	X
Wartość rezydualna aktywa ²	X	Dochód z odsetek – od należności i wartości rezydualnej ³	X

¹ Wartość bieżąca opłat leasingowych, plus początkowe koszty bezpośrednie

² Wycena według alokacji wartości bilansowej aktywa oddanego w leasing

³ Odsetki od wartości rezydualnej w oparciu o szacunkową wartość rezydualną – wszelkie zyski z tytułu wartości rezydualnej aktywa nie są ujmowane, dopóki takie aktywo nie zostanie sprzedane lub ponownie oddane w leasing po upływie terminu pierwszej umowy

Podejście od strony leasingodawcy zbliżone do obecnej rachunkowości leasingu operacyjnego

30

Bilans		Rachunek wyników	
Aktywo oddane w leasing ¹	X	Dochód z czynszu ²	X
		Amortyzacja ³ , lub	(X)
		zmiana wartości godziwej ⁴	X/(X)

¹ Leasingodawca wycenia aktywo oddane w leasing (np. nieruchomość) według wartości godziwej (MSSF) lub kosztu

² Przychody z tytułu czynszu ujmowane są metodą liniową lub w inny systematyczny sposób, jeśli jest on bardziej reprezentatywny dla dochodów osiągniętych z czynszu

³ Jeśli nieruchomość wyceniona jest według kosztu, ujmowany jest dochód z czynszu plus amortyzacja

⁴ Jeśli nieruchomość wyceniana jest według wartości godziwej, ujmowane są dochody z czynszu plus zmiany wartości godziwej

Klasyfikacja umów leasingu *

31

Leasingobiorca konsumuje więcej niż nieznaczną część aktywa

- Leasing aktywów **innych niż nieruchomości**, *chyba że*:
 - Okres leasingu jest nieznaczący w porównaniu z okresem przydatności gospodarczej aktywa
 - Wartość bieżąca opłat leasingowych jest nieznacząca w porównaniu z wartością godziwą aktywa

Leasingobiorca nie konsumuje więcej niż nieznaczną część aktywa

- Leasing **nieruchomości** (gruntów i/lub budynków) *chyba że*:
 - Okres leasingu stanowi znaczącą część przydatności gospodarczej aktywa
 - Wartość bieżąca opłat leasingowych zasadniczo wyczerpuje całą wartość godziwą aktywa

* Dotyczy zarówno leasingobiorcy jak i leasingodawcy

Status prac

32

Inne projekty

- Obecnie wspólny projekt z RFSR
- Procedury RMSR i RFSR nie są skoordynowane
 - RMSR opublikowała ED, RFSR jeszcze nie
 - Wyciągnięto różne wnioski w odniesieniu do pewnych istotnych kwestii
- RMSR proponuje zastosowanie ICD dla potrzeb przeszacowania zobowiązań ubezpieczeniowych ze względu na zmiany stóp procentowych
- Czy ponownie przedstawiać projekt do dyskusji? 26 września Rada postanowiła przedstawić projekt do ponownej dyskusji w ograniczonym zakresie (5 tematów); dokument powinien być zaprezentowany na początku 2013 r.
- Podsumowanie stanu prac nad projektem: dokument roboczy 9, spotkanie Grupy Roboczej ds. Ubezpieczeń w czerwcu 2012 + informacje RMSR na wrzesień

- Dotyczy jednostek zajmujących się wyłącznie inwestowaniem (fundusze wzajemne, fundusze typu venture capital, etc.)
- Propozycja merytorycznego wyłączenia spod zakresu MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* i MSR 28
→ Zamiast konsolidacji lub metody kapitałowej, wartość godziwa przez rachunek zysków i strat
- Wspólny projekt z RFSR
- Okres zgłaszania uwag do ED zakończył się w styczniu 2012
- Pewne kwestie zostaną ponownie przedstawione Radzie we wrześniu 2012
- Ostateczna nowelizacja spodziewana jest przed końcem 2012

Przegląd strategii, procedury i spotkań konsultacyjnych, plan prac

Kierunki strategiczne

- Rada Monitoringu i Powiernicy ukończyli swoje przeglądy
- Bez zmian jeśli chodzi o ogólną misję i zakres działania RMSR
- Większy nacisk na pełne przyjęcie niż na konwergencję
 - Lepsze rozumienie różnic podczas „przyjmowania” MSSF i opracowanie planu pełnego przyjęcia
- Większy nacisk na konsekwentne wdrożenie
 - Poprawa relacji roboczych z organizacjami nadzoru
 - Pozyskiwanie większej ilości informacji odnośnie problemów z wdrożeniem
- Potrzeba dalszych badań przed wprowadzeniem do planu prac nowego tematu
 - Współpraca partnerska z krajowymi organizacjami stanowienia standardów

Przegląd podręcznika procedur

38

- Propozycje zostały opublikowane w maju 2012, termin zgłaszania uwag upłynął 5 września. Obecnie Powiernicy będą rozpatrywać zgłoszone uwagi
- Włączenie poprawek zaleconych w ramach przeglądu Strategii przez Radę Monitoringu i Powierników, w tym przegląd KIMSF
- Konsolidacja procedur RMSR i KIMSF w jednym dokumencie
- Włączenie omówienia procesu analizy skutków i metodologii przeglądów powdrożeniowych
- Włączenie wymaganych procedur działań konsultacyjnych
- Włączenie poprawionych metod dialogu z Powiernikami i DPOC

- **Publiczny przegląd planu prac co trzy lata**
- Pomoże to RMSR w określeniu szerokich strategicznych kierunków pracy:
 - Znalezienie punktu równowagi pomiędzy:
 - poprawą (nowe MSSF); a
 - utrzymaniem (wdrożenie)
 - Decyzje odnośnie tego, czy należy powrócić do uprzednio odłożonych projektów
 - Identyfikacja obszarów wymagających poprawy

- **Rozwój sprawozdawczości finansowej**
 - Inwestycja w badanie kluczowych zagadnień strategicznych
 - Ukończenie opracowania ram koncepcyjnych
 - Ukończenie projektów objętych memorandumami o porozumieniu
 - Wybrane projekty na poziomie standardów
- **Utrzymanie istniejących MSSF**
 - Przeglądy powdrożeniowe
 - Reagowanie na potrzeby w zakresie wdrożenia
- **Rozbudowa funkcji badawczej**

- **246 pism z uwagami, 4 spotkania okrągłego stołu**

Wyniki zostaną wykorzystane w procesie ustalania planu prac Rady

- **Najczęściej zgłaszane sugestie:**

- Ukończenie czterech bieżących projektów, potem
- Okres ciszy
- Koncentracja na utrzymaniu raczej niż rozwoju MSSF i na zapewnieniu konsekwentnego wdrożenia
- Wykorzystanie badań prowadzonych przez krajowe organizacje stanowienia standardów i środowiska akademickie
- Ukończenie Ram Koncepcyjnych

Zagadnienia do rozważenia przez Radę w krótkim terminie

42

- Ramy Konceptyjne – nowe podejście do „szybkiej ścieżki” zarządzania tym projektem (trzyletni docelowy termin ukończenia; rozpoczęty publikacją kompleksowego projektu do dyskusji (DP) w połowie 2013 r.)
- MSR 41 Aktywa biologiczne (projekt o ograniczonym zakresie): czy aktywa produkcyjne w postaci aktywów biologicznych powinny być włączone do kategorii rzeczowych aktywów trwałych (MSR16)?
- Jednostki działające w środowisku cen regulowanych (początkiem byłby projekt do dyskusji DP)

Pytania lub uwagi?

43

Członkowie i pracownicy RMSR zachęceni są do wyrażania własnych opinii.

Poglądy przedstawione w niniejszej prezentacji są poglądami jej autora.

Oficjalne stanowisko RMSR odnośnie zagadnień rachunkowości ustalane jest dopiero w trybie kompleksowej procedury rozważenia.

